

MATVTINIS DISPV TATIONIBVS AGITANDA DIE

IOVIS XVII. IANVARII. IN SCHOLIS MEDICORVM PARIS.

M. BARTHOLOMEO PERDVLCI DOCTORE MEDICO MODERATORE PRUDENTISSIMO.

Ergo Natura malorum medicatrix?

NATVR AE legem, siue illius vniuersa quæ omnia continet, peruidit, & seruat prouidentia; siue cuiusque hominis (vt temperatissimi ita perfectissimi omnium animalium) propria & peculiaris, Medicina artium antiquissima, vel ministratrix & auxiliula, semper quidem intuetur, nunquam tamen proflus assequitur. Nam virtus naturæ omni arte validior est, & excellentior, ad ea facienda quæ animalibus conferunt. Siquidem non solum quem ab ortu salubrem statum accepit seruat incoludem, sed etiam in nullo morbo minus sibi vendicare quam aperte. Qua in re duobus vtitur instrumentis calore & spiritu: quæ vt à parentibus vnâ cum semine vndique deciduo, sicut & morbi gentilitij, transfunduntur in corpore, ita in solis partibus vt morbi omnes, sedem sibi constituerunt.

HÆ c autem licet inveniatur, per se motiones quasdam viales queperit, quibus morbum capitalem hostem profligare possit. Ac leuiores quidem sola plenaria sanat, grauiorem non sine artis subfido: quæ morbi casum contrario remedio summouens, naturæ oppresa vel languida non parum opitulatur. Quem in scopum triplici vritur machina, longe camen diffiniri. Nam diæta vt est mitissima, ita securissima, & arcendis morbis devordet. Pharmacia vt fanis & cachecticis molesta, sic necessaria est cacoehymis, qui quo plusluntur eo magis leduntur. Chirurgia, quædam pergit diuidendo, coniungendo, & rem superflua extrehendo, quæ sola natura perperam aggrederebatur.

MORBORVM vt dispar est conditio, ita successus dissimilis. Suntem quidam *anæroti* vt Cancer & Elephas. Quos ne curandos quidem suscipit vir bonus ac mendendi peritus. Hoc faciunt impostaores & Empirici, quos amor lucræ in expelibilis. Sanabiles verò, siquidem ars non reprimat nec expugnet, natura soluit crisis vel lyssi. Crisis bona, subita est mutatio morbi ad salutem. Ad quantum requiruntur, coctio humoris morbifici, secretio, & expulsio: quæ omnia sunt solius naturæ opera. Cum autem crisis fiat bifariam per excretionem & abcessum, illa morbis, acutis & calidis tantum accedit: nec quoquis tempore, sed solum in statu, & die critico. Atque huius tot sunt genera quo vacuationum, qua sunt per vomitum, deiectionem, virinam, fædorem, & hæmorrhagiam. Quibus additur *anæroti*, thoracis affectibus pecularis: quamuis interdum per deiectionem aut virinas feliciter iudicentur.

ABSCESSVS verò sapientis accidentis morbis chronicis, esque soluti si robur adsit virum. Quantobrem si quafebris prologetur, abscessum minatur: Et si per febres Ieterus septimo die aut seriis superuenient, bonummo nec semper malum si ante 7. Sic morbus contumax in iuuenie facilis abscessu terminatur: in senecte commoritur. Per hyemem quoque sapientis euenit, & tardius definit. Cum autem bifariam contingat, ager semper optabilior. Cui tam fidendum non est, nisi præcesserint signa coctionis, que naturæ viatoriam, proindeque morbi solutionem ostendit.

MVTATIO in morbis repentina & rario est sic magis terrificæ: que si paulatim, longè tutior, & frequentior. Pauci criticæ, plures sensim naturæ ope finiuntur, temperatione, coctione, resolutione, vacuatione. Sic febris ephemera quiescit sedatis spiritibus: putrida cessat coctis humoribus: hec tanta miteicit temperatis solidis partibus. Ad eundem modum morbi autumnales vere soluntur, hyemales astante. Pueriles nonnulli in plures menses, vel annos prorogantur. Quinteniam autem in senecta desinunt. In iuuenie calor intro repercutius appulsumq; soluit tetanum: auctus ex febre convulsionem vel apoplexiæ. In longis febribus virina crassa abscessus metu liberat. Inter tumores sola phlegmone suppura, cæteri resoluuntur. Curandi vulneris, ulceris, aut fracturæ communis scopus est vnu, quæ actio est naturæ suum opus vnu & idem seruare cupientis.

Ergo Natura malorum medicatrix.

ASSEREBAT ANDREAS LE GROS LUTETIANVS. ANNO DOMINI 1602.

DOMINI DOCTORES DISPV TATVRI.

F.M.P.
*Biblioteca**M. Hieronymus Taquet.**M. Simon Baxin.**M. Nicolaus Pietre.**M. Martinus Alaria Med. Reg.**M. Petrus Paulinus.**M. Petrus Ponson Prof. Reg.**M. Sulpitius Rigaule.**M. Bartholomeus Perdulcis Praes.**M. Joannes Martin Med. Reg.*